

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/690/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4413206566
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4413206566.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Borisa Minksa v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Příkop 843/4, Zábřdovice, 602 00 Brno, Česká republika, IČO: 264 29 705, proti žalovanej: B. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX, o zaplatenie 584,26 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 27. júla 2016, č. k. 5C/255/2013-149, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovanej nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nové Zámky (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 27. 07. 2016, č. k. 5C/255/2013-149, zamietol žalobu a žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 4 písm. k/, l/ Občianskeho zákonníka, § 2 písm. b/, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 6, zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 265 Obchodného zákonníka, čl. I § 77 ods. 1, 2, § 5 ods. 1, 2, 3, § 10, § 11 ods. 1, § 14 ods. 1, § 17, § 48 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. Zmenkový a šekový zákon.

3. V odôvodnení rozhodnutia súd poukázal na to, že žalobca sa návrhom doručeným súdu prvej inštancie podaným na vzorovom tlačive A podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa upravuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu zmenkovú sumu vo výške 584,26 eura a zmenkový úrok vo výške 0,06 % denne zo sumy 705,- eur od 17. 09. 2009 do 09. 12. 2010, čo predstavuje sumu 791,36 eura, zo sumy 646,49 eura od 10. 12. 2010 do 08. 12. 2011, čo predstavuje sumu 588,30 eura, zo sumy 584,26 eura od 09. 12. 2011 do zaplatenia, 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy 705,- eur od 25. 01. 2010 do 09. 12. 2010, čo predstavuje sumu 37,07 eura, zo sumy 646,49 eura od 10. 12. 2010 do 08. 12. 2011, čo predstavuje sumu 38,79 eura, zo sumy 584,26 eura od 09. 12. 2011 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 2,35 eura a náhradu trov konania z dôvodu, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná dňa 20. 04. 2009 na zmenkovú sumu 705,- eur, pričom sa zaviazala aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 17. 09. 2009 a indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Indosant predložil zmenku k zaplateniu.

4. Žalobca a právny zástupca žalobcu sa na pojednávanie konané dňa 27. 07. 2016 nedostavili. Žalobca a jeho právny zástupca svoju neúčast' ospravedlnili mailom zo dňa 22. 07. 2016 a o odročenie

pojednávania nežiadali. Súd tak pojednával podľa § 180 CSP v neprítomnosti žalobcu a právneho zástupcu žalobcu.

5. Súd vykonal dokazovanie, z ktorého zistil, že žalovaná vo svojej výpovedi uviedla, že žalovanú sumu nedokáže spolu s príslušenstvom zaplatiť v celosti, pretože je dôchodkyňou a poberá mesačne starobný dôchodok do výšky 338,30 eura a z toho sa jej vykonávajú exekučné zrážky a dostáva dôchodok vo výške 290,- eur mesačne. Uviedla, že je ochotná žalovanú sumu splácať jedine mesačnými splátkami po 70,- eur, inak jej to nevychádza. Nepamätala sa, že by podpisovala pre spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s. r. o., zmenku. Pamätala si iba to, že s touto spoločnosťou uzatvorila zmluvu o úvere, ktorú podpísala, lebo peniaze potrebovala. Návrhy na dokazovanie nemala žiadne. Dňa 20. 04. 2009 žalovaná ako dlžníka uzavrela so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, ako veriteľom Zmluvu o úvere č. XXXXXXXX, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 400,- eur a žalovaná sa zaviazala zaplatiť veriteľovi úver spolu s poplatkom vo výške 356,- eur, t.j. celkovo čiastku 756,- eur, a to v 12 mesačných splátkach po 63,- eur, počnúc dňom 12. 05. 2009. V zmluve bolo uvedené, že finančné prostriedky boli poskytnuté na výkon zamestnania a zároveň na druhej strane zmluvy o úvere sa nachádzajú všeobecné podmienky poskytnutia úveru, kde v článku 14 sú uvedené ustanovenia dohody o vyplnení zmeniek, podľa ktorých na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmeniek vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ dve zmenky, v ktorých nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na prvej zo zmeniek remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia prvej zo zmeniek. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na prvej zo zmeniek remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh. Zároveň žalovaná dňa 20. 04. 2009 podpísala veriteľovi zmenku s tým, že zaplatí za túto zmenku pri predložení na rad POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Bratislava sumu 705,- eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 17. 09. 2009, pričom zmenková suma, ako aj dátum začiatku úročenia boli do zmenky dopísané dodatočne, keď sa stal splatný celý dlh. V zmenke je uvedené, že je splatná „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ a že je splatná pre POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava (zmluva o úvere a zmenka).

6. V exekučnom konaní Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 14Er/744/2010 sa spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o., ako oprávnená domáhala voči žalovanej ako povinnej vymoženiu sumy 705,- eur s príslušenstvom, pričom k žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola doložená Zmluva o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 20. 04. 2009 a rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Bratislava SR 01799/10 zo dňa 12. 04. 2010, ktorý bol vydaný na základe neúplnej zmenky (blankozmenky) vystavenej dňa 20. 04. 2009. Oprávnený doložil aj uvedenú zmenku, pričom Exekučný súd uznesením č. k. 14Er/744/2010-8 zo dňa 23. 11. 2010 zamietol žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 07. 01. 2011. Uznesením zo dňa 27. 01. 2011 exekučný súd exekučné konanie uznesením č. k. 14Er/744/2010-15, právoplatným dňa 15. 03. 2011, zastavil. V predmetnom konaní si žalobca uplatnil zaplatenie zmenkovej sumy, zmenkového úroku a zmenkovej odmeny, žalobca predložil zmenku totožnú so zmenkou predloženou spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o., v exekučnom konaní sp. zn. 14Er/744/2010. Žalobca je zapísaný v Obchodnom registri Mestského súdu v Prahe od 24.01.2001 s obchodným menom CD Consulting, s. r. o., IČO: 264 29 705.

7. Na základe vykonaného dokazovania súd ďalej dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná, a preto ju súd zamietol.

8. V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora (ESD) je súd v každom štádiu konania a v každom druhu konania povinný z úradnej povinnosti skúmať, či sa nejedná v danej veci o spotrebiteľský právny vzťah a teda či sa na konkrétny právny vzťah použijú právne normy spotrebiteľského práva za účelom zabezpečenia ochrany spotrebiteľa. Aj v tomto konaní bol súd povinný z úradnej moci skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľský vzťah a to bez ohľadu na to, že sa v danom konaní uplatňuje právo zo zmenky. Súd si zabezpečil zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bola predmetná zmenka vystavená a vykonal dôkaz oboznámením tejto zmluvy. Súd dospel k záveru, že daný právny vzťah sa spravuje právnym poriadkom Slovenskej republiky, pretože zmenka bola vystavená v Slovenskej republike, platobné miesto bolo v Slovenskej republike a aj sídlo pôvodného remitenta bolo v Slovenskej

republike. Až indosamentom sa dostal do tohto právneho vzťahu cudzí prvok, čo však nemôže zmeniť uplatňované rozhodné právo, ktorým bolo od začiatku právo Slovenskej republiky.

9. Súd prvej inštancie nariadil pojednávanie, pretože to považoval za potrebné pre vykonanie dokazovania. Súd zistil, že zmenka predložená žalobcom bola vystavená žalovanou ako zabezpečovacia zmenka k zmluve o úvere, pričom bola vystavená v súlade s článkom 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru ako blankozmenka. Vo všeobecnosti môže mať zmenka vystavená dlžníkom pri podpise úverovej zmluvy, resp. pri prevzatí úveru buď uhradzovaciu alebo zabezpečovaciu funkciu. V danom prípade, keďže ide o spotrebiteľský úver, je uhradzovacia funkcia vylúčená vzhľadom na výslovný zákaz splnenia dlhu zmenkou alebo šekom ustanovený v § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch, na rozdiel od zabezpečovacej funkcie zmenky, ktorá bola v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi zakázaná až s účinnosťou od 01. 01. 2011. Preto súd mohol považovať zmenku predloženú žalobcom, ktorá bola nesporne vystavená v súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru žalovanej, len za zabezpečovaciu zmenku, nie za samostatnú a nezávislú zmenku prijatú na uhradenie dlhu žalovanej. Predmetom tohto konania je nárok žalobcu vyplývajúci z vlastnej vistazmenky vystavenej žalovanou pôvodne vo forme blankozmenky na zabezpečenie nárokov spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., zo zmluvy o úvere. Zmluva o úvere č. 4570894 je spotrebiteľskou zmluvou, keďže napĺňa znaky spotrebiteľskej zmluvy uvedené v § 52 Občianskeho zákonníka. Na tomto nič nemení ani skutočnosť, že v zmluve bolo vyznačené, že finančné prostriedky sa poskytujú na výkon povolania. Po preskúmaní celej zmluvy o úvere vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru dospel súd k záveru, že zmluva je koncipovaná tak, že je v nej hrubým spôsobom narušená rovnováha medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to v neprospech žalovanej. Z toho dôvodu nemohlo spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ako veriteľovi z uzatvorenej zmluvy o úvere vzniknúť ani právo na vyplnenie blankozmenky podľa článku 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru, z čoho vyplýva, že ak zmenka vyplnená bola, nie je možné sa na základe takto vyplnenej zmenky úspešne domáhať akýchkoľvek práv. Právo zo zmenky, ktoré si uplatnil žalobca v tomto konaní, bolo už uplatnené jeho predchodcom na rozhodcovskom súde, ktorý návrhu v celom rozsahu vyhovel, avšak exekučný súd žiadosť na vydanie poverenia na jeho podklade zamietol a následne exekučné konanie právoplatne zastavil.

10. V predmetnej veci je jednoznačné, že medzi stranami ide o spotrebiteľský vzťah založený zmluvou o úvere č. 4570894 zo dňa 20. 04. 2009, pričom v ten istý deň žalovaná vystavila veriteľovi zmenku v zmysle článku 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktorú súd považoval za neplatnú, pretože bola vystavená v rozpore so zákonom a spôsob, akým sa pôvodný veriteľ a následne žalobca domáha svojich práv na základe takto vystavenej zmenky považuje súd za obchádzanie zákona. Súd sa nestotožnil s názorom žalobcu, podľa ktorého bolo potrebné pri rozhodovaní o uplatnenom nároku vychádzať výlučne z predloženej zmenky, predstavujúcej samostatný abstraktný záväzok neakcesorickej povahy. Smernica Rady č. 87/102/EHS z 22. 12. 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru síce používanie zmieniek v spotrebiteľských zmluvách nezakazuje, ale podľa čl. 10 tejto smernice jednoznačne členské štáty môžu povoliť používanie zmieniek v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa. Hlavným rizikovým prvkom potom v danej veci je z pohľadu ochrany spotrebiteľa abstraktný charakter zmenky, ktorý inak nepripúšťa, aby súd pri uplatňovaní práva zo zmenky prihliadal na kauzu pôvodného právneho vzťahu, t.j. aby hodnotil pôvodnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere a skúmal, či táto obsahuje nekalé zmluvné podmienky. Rešpektovanie výlučne abstraktného charakteru zmenky je, vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora EÚ, neprijateľné. Súdny dvor EÚ už totiž vyslovil všeobecnú zásadu, v zmysle ktorej špecifiká súdneho konania, ktoré prebieha v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení Smernice Rady č. 93/13/EHS musí byť poskytnutá spotrebiteľovi, čo potvrdzuje aj čl. 14 Smernice Rady č. 87/102/EHS. Ak by pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky vnútroštátny súd vôbec nemal možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, išlo by o podstatné zníženie právnej ochrany prináležiackej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. V takomto právnom režime je nemožné alebo minimálne neprimerane ťažké, aby sa spotrebiteľ domohol ochrany svojich práv, ak by v konaní o vymáhaní pohľadávky nebolo možné skúmať nekalosť zmluvných podmienok.

11. Napriek abstraktnému charakteru zmenky ustanovením § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení

niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvárania zmluvy o úvere bolo v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby zakázané splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smel podľa zákona prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak šlo o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmel prijať a bol povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Právny predchodca žalobcu zákonný limit zmenkovej sumy nerešpektoval a zmenku napriek výslovnému zákazu prijal a následne ju previedol na žalobcu. Zmenka bola vystavená v rozpore s vnútroštátnym právnym poriadkom a v rozpore s právom Európskej únie. Vystavením zmenky v rozsahu nad zákonom povolený limit, vzhľadom na povahu tohto cenného papiera, bolo zhoršené postavenie žalovanej. Na takomto závere nič nemení ani skutočnosť, že vnútroštátna právna úprava, platná do 31. 12. 2010, umožňovala používať zmenky aj v spotrebiteľskom vzťahu, pretože keďže zmenkové právo ako také v súdnom konaní znevýhodňuje žalovanú ako zmenkovú dlžníčku, a keďže podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky právo EÚ má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, vnútroštátna právna úprava, ktorá umožnila za istých okolností do 31. 12. 2010 zmenky používať aj v spotrebiteľských vzťahoch, je nepoužiteľná. Z uvedených skutočností súd dospel k záveru, že z takejto zmenky nemohol vzniknúť platný zmenkový záväzok.

12. Záverom súd poukázal na zasadnutie občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré sa konalo dňa 20. októbra 2015.

13. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 odsek 1 CSP, pretože žalovaná bola v konaní síce úspešná, ale neuplatnila si žiadnu náhradu trov konania, preto jej súd žiadnu nepriznal.

14. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, žiadajúc odvolací súd, aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil a vyhovel žalobe v celom rozsahu. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, strane sporu sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

15. Argumentoval, že súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s úverovou zmluvou a ďalšími listinnými dôkazmi. Žalobca a ani žalovaná však takéto dokazovanie nenavrhli. Podľa § 120 OSP dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdých účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zák. č. 191/1950 Sb., dokázal svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme obsahu zmenky zo strany žalovanej neboli vznesené námietky, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. V danej veci preto súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. V danom konaní súd svoj postup vôbec nezodôvodnil. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Žalovaná mohla v zmysle čl. 5 ods. 3 a ods. 6 nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak však tak neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej nariadením. Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovanej a bez legitímneho podnetu na ťarchu žalobcu vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter žalovanej ako spotrebiteľa. Žalovaná sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľavala, uplatnenú pohľadávku nerozporovala, svojím konaním ju prakticky uznala. Súd iniciatívne rozširoval okruh dotazovaných skutočností v tom smere, aby získal pre neho dostatočný podklad pre zamietnutie návrhu na uplatnenie pohľadávky. Súd nevykonával žiadne dokazovanie nad rámec navrhnutých dôkazov v prospech uplatnenej pohľadávky, teda neobjektívne podporil žalovanú v tomto konaní. Súd navyše pri vydávaní rozhodnutia vychádzal z podľa neho nesporných skutočností. Za nesporné považoval to, že žalovaná so spoločnosťou Pohotovosť, s. r. o., uzatvorili zmluvu o úvere, ďalej, že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania, je zabezpečovacou zmenkou a že žalovaná uzatvorila zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Tieto nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Súd tieto nesporné fakty vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Žalovaná, ani žalobca sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili, preto neexistuje spôsob, akým by súd mohol dospieť k

nespornosti týchto skutočností. Ak súd svoje rozhodnutie založil na týchto nesporných skutočnostiach, toto rozhodnutie je postihnuté vadou, ktorá má za následok jeho nesprávnosť.

16. Prvoinštančný súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov práva Európskej únie. Žalobca je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvoinštančný súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zák. 191/1950 Sb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Súd vec posudzoval, akoby išlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. Žalovaná vo všeobecnosti nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaná, tým menej tak môže činiť sám súd. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008. V danom prípade následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo veci - súd porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením ustanovenia § 5 ods. 1 OSP, súd porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, súd prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa nariadenia vykonané bez návrhu. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 22. 08. 2002, sp. zn. 25Cdo 1839/2000. Vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť, nezávislosť zmenkového záväzku, nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa Zákona spotrebných úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Argumentoval, že zmenka uplatnená v tomto konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti, a teda ide o platnú zmenku, teda jeho nárok je tak v celom rozsahu dôvodný.

17. Záverom uviedol, že samotný Zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. pripúšťa, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase vyplnenia. Z uvedeného vyplýva, že prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj blankozmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Zákonodarca pripúšťa, že zmenky budú vyplňované dodatočne po vystavení, pretože inak by použil spojenie v čase vystavenia, resp. by vylúčil vyplňovanie zo strany veriteľa. Z uvedeného preto vyplýva, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťa používanie blankozmienek. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

18. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadřila.

19. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keďže nevzhladol dôvod na nariadenie pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

20. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákona aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 470 ods. 1 CSP, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

21. V tomto konaní sa žalobca svojou žalobou voči žalovanej domáha zaplatenia zmenkovej sumy s príslušenstvom dôvodiac, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky vystavenej žalovanou, pričom indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrená doložkou "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia" a indosant predložil zmenku na zaplatenie, lebo vystaviteľ pohľadávku neuhradil. Žalobca návrh uplatnil podľa čl. 4 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES)

č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len "nariadenie").

22. Cieľom nariadenia je zjednodušenie a urýchlenie zahraničných konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu, zníženie nákladov a zaručenie rovnakých podmienok pre veriteľov a dlžníkov (ods. 7 a 8 preambuly nariadenia). Pri postupe podľa nariadenia je súd povinný rešpektovať právo na spravodlivý proces a zásadu kontradiktórneho konania a to najmä pri rozhodovaní o potrebe ústneho pojednávania a o spôsobe a rozsahu dokazovania, ktoré je nevyhnutné pre vydanie rozhodnutia (ods. 9 preambuly a článok 9 nariadenia). Uplatňuje sa v občianskych a obchodných veciach v cezhraničných prípadoch, bez ohľadu na povahu súdu a celková hodnota nároku bez navýšenia o úroky, náklady a výdavky nepresahuje čiastku 2.000 eur v čase doručenia žalobného formulára na súd (článok 2 ods. 1 nariadenia). Veci vylúčené z vecnej pôsobnosti nariadenia sú taxatívne vypočítané v článku 2 ods. 2 nariadenia, pričom nariadenie nevylučuje z vecnej pôsobnosti spotrebiteľské spory, v ktorých spotrebiteľ vystupuje ako účastník konania či už na strane žalobcu alebo žalovanej. Konanie je v zásade písomné, ide o tzv. "formulárové konanie", podstatou ktorého je komunikácia žalobcu a žalovanej so súdom prostredníctvom vzorových tlačív. V prípade, ak sa súd domnieva, že informácie, ktoré poskytol žalobca, nie sú dostatočne jasné alebo primerané, alebo ak formulár žaloby nie je správne vyplnený a pokiaľ sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, dá žalobcovi možnosť formulár žaloby doplniť alebo opraviť alebo predložiť určené doplňujúce informácie alebo doklady alebo vziať návrh späť a to v lehote, ktorú určí (článok 4 ods. 4 nariadenia). V prípade, že súd dospeje k záveru, že nárok je zjavne neopodstatnený alebo žaloba je neprípustná alebo ak žalobca formulár žaloby v určenej lehote nedoplnil alebo neopravil, súd žalobu zamietne (neopodstatnenosť nároku alebo neprípustnosť žaloby sa posudzuje podľa vnútroštátneho práva - ods. 13 preambuly nariadenia). Z článku 19 nariadenia vyplýva, že pokiaľ nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie. S ohľadom na uvedené je na mieste konštatovať, že nariadenie nekladie žiadne prekážky pre aplikáciu všetkých procesnoprávných princípov použiteľných v slovenskom právnom poriadku a v možnosti súdu preskúmať predložené listinné dôkazy. Z procesného hľadiska teda k žalobe môže súd pristupovať s rovnakou mierou ingerencie, ako k akejkoľvek inej žalobe uplatnenej v konaní pred súdom, vo veci môže konať aj formou nariadeného pojednávania a to nielen na základe žaloby žalujúcej strany, ale aj keď to sám považuje za potrebné. Rovnako tak môže aplikovať svoje znalosti určitých okolností z jeho činnosti (notoriety) a zohľadniť ochranu slabšieho v konaní, či ochranu dobrých mravov. Z nariadenia totiž nevyplýva povinnosť súdu automaticky žalobe vyhovieť a pokiaľ vzhľadom na žalobu také skutočnosti, ktoré ho vedú k záveru o jej neprípustnosti, žalobu zamietne a to aj v prípade absencie aktivity žalovanej strany v konaní, čo vyplýva priamo z článku 4 bod 4 nariadenia. Nariadenie je tak len alternatívnym nástrojom pri rešpektovaní procesných pravidiel príslušného členského štátu.

23. Z hľadiska hmotného práva žalobca v návrhu uplatnil právo zo zmenky vystavenej žalovanou podľa zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb., ktorý je prevzatím textu Ženevského dohovoru o jednotnom zmenkovom zákone zo dňa 07. 06. 1930. Ide o kogentnú a súkromnoprávnú normu, ktorá je prísne formálna, čo si vyžaduje jej špecifický predmet, ktorým sú zmenky. Zároveň ide o zákon "lex specialis", pričom všeobecným právnym predpisom k nemu je Občiansky zákonník.

24. Podľa článku I. § 16 ods. 1 veta prvá ZZŠ o tom, kto má zmenku v rukách platí, že je oprávneným majiteľom, ak preukáže svoje právo nepretržitým radom indosamentov, a to aj vtedy, ak posledný z nich je blankoindosament.

Podľa článku I. § 17 ZZŠ, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi, alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa článku I. § 48 ods. 1 ZZŠ, majiteľ môže postihom žiadať: 1/ zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená s úrokmi, ak boli dojednané, 2/ šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti, 3/ trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy, 4/ odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy, alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa § 459 OZ, platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzku s výnimkou cenných papierov hromadne

vydaných alebo iných cenných papierov, pre ktoré je zákonom ustanovené, že veriteľ túto povinnosť nemá.

25. V tejto súvislosti však nemožno opomínať, že judikatúrou Súdneho dvora EÚ bola vyslovená všeobecná zásada, podľa ktorej špecifiká súdneho konania, ktoré prebieha v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení Smernice 93/13/EHS spotrebiteľovi musí byť poskytnutá, čo potvrdzuje aj článok 14 Smernice 87/102/EHS. Smernica rady č. 87/102/EHS z 22. 12. 1986 o aproximácii zákonov iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru (ďalej len "smernica") síce používanie zmienek v spotrebiteľských zmluvách nezakazuje, ale podľa článku 10 smernice jednoznačne členské štáty môžu povoliť používanie zmienek v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa. Pojem "vhodná ochrana" spotrebiteľa treba vykladať so zreteľom na článok 14 smernice, ktorá zakazuje znížiť štandard ochrany spotrebiteľa, a preto je ju potrebné chápať ako celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa vyplývajúci z predpisov práva únie a judikatúry Súdneho dvora EÚ, ktorá zahŕňa aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offio skúmať nekalosť zmluvných podmienok. V prípade záveru, že pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky súd nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, či zhodnotiť platnosť zmenky samotnej, išlo by o neprijateľné zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. Rigidná aplikácia ust. § 17 ZZŠ by totiž spôsobila spotrebiteľovi neprimerané ťažkosti pri až následnom možnom domáhaní sa ochrany svojich práv. Znamená to potom, že pokiaľ súd spoľahlivo zistí, že na strane žalovanej ide o spotrebiteľa, bez ohľadu podľa akého procesného predpisu sa nárok uplatňuje, poskytne mu ochranu prostredníctvom právnej úpravy o ochrane spotrebiteľa. V tomto smere už Ústavný súd ČR vo svojich nálezoch judikoval, že súčasné napätie spojené so zmenkami je spôsobené ich nevhodným používaním (zneužívaním) najmä voči subjektom, na ktorých nemožno znalosť špecifickú a značne rigidnú zmenkovú úpravu spravodlivo požadovať. V prípade spotrebiteľov, ktorých práva boli dotknuté konaním remitenta (prvého majiteľa ako veriteľa) zmenky, všeobecné súdy nesmú odhliadnuť od ich špecifických záujmov a postavenia a pri svojej rozhodovacej činnosti musia hľadať také interpretačné a aplikačné východiská, ktoré zabránia zneužívaniu práv v dôsledku aplikácie zmenkových inštitútov neprimerane v neprospech niektorého z účastníkov zmenkového vzťahu. Tiež vyslovil pravidlo, že zákaz zneužitia práva je silnejší, než dovoľenie dané právom, a pokiaľ právna norma určité správanie aprobuje, a iná za predpokladu, že je zneužívané, ho zakazuje, takéto konanie v skutočnosti nie je výkonom práva, ale protiprávnym úkonom. Výkonu práva, ktoré je jeho zneužitím súdy nesmú poskytnúť ochranu, keďže takýto postup by bol v rozpore s ústavou chránenými právami (sp. zn. Pl. ÚS 16/12 zo dňa 16. 10. 2012, IV. ÚS 457/10 zo dňa 18. 07. 2013, I. ÚS 210/15 zo dňa 16. 09. 2015).

26. Podľa § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31. 12. 2010, v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s prechádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. Veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom (§ 4 ods. 7 zák. č. 258/2001 Z. z.).

27. Odvolací súd navyše zdôrazňuje, ako správne konštatoval aj súd prvej inštancie, že v čase uzavretia úverovej zmluvy platila právna úprava, ktorá v § 2 písm. a/ a b/ a v § 4 ods. 6 zák. č. 285/2001 Z. z. cit. zák. v znení účinnom do 31. 12. 2010 obsahovala zákaz plniť dlh zmenkou. Veriteľ smel prijať od dlžníka zmenku na zabezpečenie svojho nároku zo spotrebiteľského úveru, len ak šlo o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške max. 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s prechádzajúcou vetou veriteľ nesmel prijať a bol povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platilo aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. V tomto prípade právny predchodca žalobcu zákonný limit zmenkovej sumy nerešpektoval a zmenku, napriek výslovnému zákazu, prijal a následne

ju previedol na žalobcu. Zmenka bola teda vystavená v rozpore s vnútroštátnym právnym poriadkom a aj v rozpore s právom Európskej únie. Vystavením zmenky v rozsahu nad zákonom povolený limit, vzhľadom na povahu tohto cenného papiera, bolo zhoršené postavenie žalovanej. Dojednanie o zmenke, ktoré nezohľadňuje právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, odporuje ustanoveniu § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, a preto na podklade takéhoto dojednania zmenka nemohla byť platne vystavená a ani platne indosovaná. Na takomto závere nič nemení ani skutočnosť, že vnútroštátna právna úprava platná do 31. 12. 2010 umožňovala používať zmenky aj v spotrebiteľskom vzťahu, pretože keďže zmenkové právo ako také v súdnom konaní znevýhodňuje žalovanú ako zmenkového dlžníka, a keďže podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky právo EÚ má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, vnútroštátna právna úprava, ktorá umožnila za istých okolností do 31. 12. 2010 zmenky používať aj v spotrebiteľských vzťahoch, je nepoužiteľná.

28. V predmetnej veci súd prvej inštancie vo veci riadne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil. Keďže odvolací súd sa plne stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie ako vyčerpávajúcim a presvedčivým, využitím postup podľa § 387 ods. 2 CSP sa obmedzuje len na skonštatovanie jeho správnosti, a preto súdom prvej inštancie uvádzané dôvody duplicitne opakovať nebude.

29. Žalobca v odvolaní zdôrazňoval platnosť zmenky, na základe ktorej odôvodňoval svoj nárok a namietal súdny prieskum okolností, za ktorých zmenka vznikla ako aj samotné dokazovanie vo veci. Odvolací súd sa nestotožňuje s argumentáciou odvolateľa spochybňujúcou postup prvoinštančného súdu pri vykonávaní dôkazov. Predmetom konania je nárok vyplývajúci zo zmenky indosovanej na žalobcu sídliaceho v Českej republike, ktorý si svoje právo vyplývajúce zo zmenky uplatňuje pred súdom Slovenskej republiky v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu upraveného Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Článok 4 Nariadenia upravuje zjednodušený a v zásade písomný spôsob vedenia konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu s cieľom zjednodušenia prístupu k spravodlivosti.

30. Odvolací súd poukazuje na to, že ak by súd prvej inštancie vo všeobecnosti nemal na základe vyplneného tlačiva žalobcu k dispozícii všetky potrebné dôkazy pre rozhodnutie vo veci, mohol by ho vyzvať na doplnenie a realizovať aj iné postupy v súlade s vnútroštátnym procesným predpisom. Cieľom Nariadenia nie je obmedziť súdy pri zadovážení si dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci, ale umožniť im využívanie technických a iných prostriedkov v záujme toho, aby dokazovanie prebehlo čo najjednoduchším a najmenej zaťažujúcim spôsobom. Znenie článku 4 Nariadenia preto nie je možné vykladať tak, že by na základe neho nemal súd k dispozícii iné dôkazné prostriedky než príslušné tlačivá, a že by nemal mať ani možnosť oboznámiť sa s inými písomnými dôkazmi, napr. so spotrebiteľskou zmluvou. Z čl. 8 a 9 uvedeného Nariadenia jednoznačne vyplýva, že aj v konaniach s malou hodnotou sporu je zachovaná možnosť sudcu vykonávať potrebné dokazovanie a nariadiť ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné. Zjednodušená forma konania podľa Nariadenia je preto plne zlučiteľná s judikatúrou Súdneho dvora, ktorá prikazuje sudcom ex offio prihliadať na nekalosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi, ak nie je ustanovené inak, procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie, čo priamo vyplýva z čl. 19 Nariadenia.

31. Občiansky súdny poriadok (zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov) bol základným procesným predpisom platným na území Slovenskej republiky do 30. 06. 2016, ktorý v ustanovení § 120 ods. 1 tretia veta upravoval dôkaznú situáciu a umožňoval súdu výnimočne vykonať aj iné než stranami navrhnuté dôkazy, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. V predmetnej veci má predložená zmenka svoj základ v dohode o vyplňovacom práve zmenky obsiahnutej vo všeobecných úverových podmienkach právneho predchodcu žalobcu, ktoré boli súčasťou zmluvy o úvere, pričom zmluva o úvere má charakter spotrebiteľskej zmluvy.

32. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd len opätovne podčiarkuje, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo zmenky indosovanej na žalobcu sídliaceho v Českej republike, ktorý si svoje právo vyplývajúce zo zmenky uplatňuje v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu podľa nariadenia. Žalobcom predložená zmenka má svoj základ v dohode o vyplňovacom práve zmenky obsiahnutej vo všeobecných úverových podmienkach právneho

predchodcu žalobcu tvoriacich neoddeliteľnú súčasť spotrebiteľskej úverovej zmluvy. V nadväznosti na to súd prvej inštancie preto dôvodne skúmal charakter tohto vzťahu, keď nariadenie je síce procesný prostriedok, ktorý konanie urýchľuje, ale nebráni súdu postupovať rešpektovaním vyššej súdnej ochrany spotrebiteľa, pričom prieskum uplatneného nároku, s oporou v doloženej zmenke, nemôže byť ovplyvnený povahou použitého procesného nástroja. V tomto smere je potrebné vychádzať zo zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31. 12. 2010, t. j. v čase uzatvorenia zmluvy o úvere medzi žalovanou a právnym predchodcom žalobcu, ktorý spotrebiteľský úver definoval ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme (§ 2 písm. a/ zákona). Za veriteľa označoval fyzickú alebo právnickú osobu poskytujúcu spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania (§ 3 ods. 1 zákona) a za spotrebiteľa fyzickú osobu, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel, než na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania (§ 3 ods. 2 zákona). Je už notoriou, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. I podľa názoru odvolacieho súdu v tomto konaní bolo preukázané výsledkami vykonaného dokazovania, že sporom dotknutá zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou, ktorej súčasťou boli všeobecné úverové podmienky vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov a tieto žalovaná ovplyvniť nemohla. Rovnako tak právny predchodca žalobcu ako dodávateľ mal v predmete svojej činnosti poskytovať úverov a v konaní nebolo preukázané, že úver bol žalovanej poskytnutý za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania. V tomto smere žalobca si nespĺnil svoju dôkaznú povinnosť, ktorá ho v konaní zaťažovala, na preukázanie nesporebiteľského charakteru úverovej zmluvy, a to spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Takouto okolnosťou totiž nemôže byť len všeobecný údaj o poskytnutí úveru uvedený v úverovej zmluve bez bližšieho ozrejmenia a preukázania súvislostí medzi výkonom povolania, zamestnania, resp. podnikateľskou činnosťou dlžníka a uzatvorením konkrétnej zmluvy. Bez preukázania, že žalovanej ako dlžníkovi bol úver poskytnutý na výkon povolania, má tak v úverovej zmluve uvedený účel jej uzatvorenia rovnaký dôsledok, ako by tam uvedený nebol. Odvolací súd si preto v plnom rozsahu osvojil názor súdu prvej inštancie, že v danej veci žalovaná je spotrebiteľom, na ktorého sa vzťahuje ochrana podľa zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj zák. č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník), do ktorých boli transponované smernice č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a č. 87/102/EHS z 22. 12. 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru a relevantná je aj príslušná judikatúra Európskeho súdneho dvora, týkajúca sa ochrany práv spotrebiteľov, ktorú úpravu následne súd prvého stupňa i v konaní dôsledne aplikoval.

33. Odvolací súd tiež konštatuje, že pokiaľ ide o dohodu o vyplňovacom práve zmenky, táto bola upravená v článku 14 všeobecných obchodných podmienok a umožňovala vystaviť povinnej zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, pričom zmenkovú sumu vyplní veriteľ v rozsahu všetkých jeho peňažných nárokov voči dlžníkovi, ktoré podľa uváženia veriteľa vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Takéto zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky za stavu, že ide o spotrebiteľský vzťah a ktoré zmluvné dojednanie mení vzťah medzi účastníkmi zo zmluvného dojednania na vzťah zo zmenky, ktorý nie je zásadne kauzálny a neposkytuje žiadnu ochranu spotrebiteľovi, musí súd vyhodnotiť ako neprijateľné a tým neplatné v súlade s § 53 ods. 5 OZ, resp. ako neplatné dojednanie v zmysle § 52 ods. 2 OZ. Okrem toho uzavretím takej dohody o vyplnení zmenky veriteľ dostáva do rúk oprávnenie rozhodnúť o tom, že ním požadované plnenie je v súlade so zmluvou, čo je rozporné i s ust. § 53 ods. 4 písm. o/ OZ. Naviac, z uzatvorenej dohody žiadne informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky pre žalovanú ako spotrebiteľa nevyplývajú, pričom neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v oblasti spotrebiteľských právnych vzťahov mu nemôže byť na ujmu. Vystavením zmenky v rozsahu nad zákonom povolený limit, vzhľadom na povahu tohto cenného papiera, bolo tak žalovanej zhoršené jej zmluvné postavenie. V tejto súvislosti je právne významné aj ust. § 54 ods. 1, 2 OZ, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Dojednanie o zmenke, ktoré nezohľadňuje právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, preto odporuje ust. § 54 ods. 1, 2 OZ a na podklade takéhoto dojednania zmenka nemohla byť platne vystavená a ani platne indosovaná.

34. V neposlednom rade odvolací súd odkazuje aj na spoločné stanovisko prijaté občiansko-právnym kolégiom a obchodnoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu SR dňa 20. 10. 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, z ktorého odvolací súd vychádzal i pri posudzovaní predmetnej veci. Podľa tohto stanoviska, ak žalobca ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý použil, že I. pokiaľ z akýchkoľvek okolností v prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ; II. pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženej žaloby, pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok, zohľadňujúc ich rozsah a povahu pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovanej, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

35. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, keď súd prvej inštancie vo veci riadne zistil skutkový stav a vyvodil z neho i správny právny záver.

36. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že procesne úspešnej žalovanej v odvolacom konaní nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože jej žiadne nevznikli a ani si žiadne neuplatnila.

37. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).